

Основно училище "Климент Охридски"

С.Златовръх Ул. "Климент Охридски" №9 e-mail: kl.ohridskizlatovrah@abv.bg

Утвърдил:

Директор: Иван Иванов

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

І. ДЕФИНИЦИЯ

Тормозът в училище обхваща широк спектър от прояви. Това е явление със сериозни размери, което оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението както на децата, които търпят насилие, така и на онези, които го извършват или наблюдават. Последиците от насилието в училище са особено тежки и продължителни и силно привличат общественото внимание.

Какво е насилие?

В България в официална употреба е дефиницията на понятието „насилие“, дадена в параграф 1, т. 1-5 от допълнителните разпоредби на Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето. Две от определенията имат пряка връзка с насилието от деца върху деца, което е обект на настоящия механизъм.

Физическо насилие е „причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание, без разстройство на здравето”.

Психическо насилие „са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника, попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда”.

Сексуално насилие и злоупотреба над дете според определения на СЗО е „участието на дете в сексуални действия, които той или тя не разбира напълно и за които не е в състояние да даде информирано съгласие, или за които детето не е подготвено от гледна точка на развитието си и не може да даде съгласие, или които са в нарушение на законите или социалните табу на обществото”.

Тормозът спада към насилието над дете и се третира с мерките на Закона за закрила на детето. Според чл. 7, ал. 1 и 2 от Закона за закрила на детето, всяко дете има право на закрила от насилие и всеки, на когото стане известно за дете, преживяло насилие, е длъжен да сигнализира органите по закрила.

Ключови в разбирането за тормоза са следите характеристики на това поведение:

1. злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи детето;
2. извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция, за да нарани другата физически или психически, да я унизи или изолира от социалния живот;

3. повтаря се многократно във времето, а не е еднократен и изолиран акт на агресия.

Тормозът обхваща много широк спектър от поведения: преки нападения (удряне, заплаха, заплаха или принуда, дразнене, подигравка, наричане с обидни прякори, сексуални забележки, открадване или повреждане на лични вещи) или непреки (например разпространяване на слухове или насърчаване на другите да отхвърлят или изключат някого от приятелската среда). Проявите на тормоз най-общо могат да бъдат разделени на следните основни групи:

Физически тормоз – например, блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение;

Вербален тормоз – словесни изрази, които имат за цел унижат и оскърбят детето на база раса, пол, религия, сексуалност, увреждане или друго, с което се подчертава различие от останалите. Включва подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди;

Психически тормоз – например, подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене;

Социален тормоз – например, избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз, изолиране;

Сексуален тормоз – представява всяка форма на нежелано словесно, несловесно или физическо поведение със сексуален характер, имащо за цел или водещо до накарняване на достойнството на лицето.

Тормозът може да се случва както във физическата среда, така и във виртуалната среда (**кибертормоз**). Бурното развитие на електронните комуникации през последните години доведе до нарастване на проявите на насилие, които се извършват чрез интернет или мобилен телефон. Тук спада разпространяването на:

- обидни, заплашителни и подигравателни текстови съобщения по мобилен телефон, електронните средства за комуникация или в социалните мрежи;

- разпространяване на материали, които уронват достойнството на детето или го унижават: снимането на детето с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видеозапис в интернет или по други канали без негово съгласие, кражба на самоличност, разпространение на слухове в социалните мрежи др.

Конкретни примери, както и разграничаването на нивата на различните форми на тормоз с оглед причиняване на различна по степен вреда, са представени в таблиците с Класификация на формите на тормоз и предприемане на съответни действия.

Физическият тормоз е формата, която възрастните най-често забелязват и затова често мерките за справяне обикновено са насочени именно към нея. Психическият и социалният тормоз по-трудно могат да бъдат установени, тъй като те не са така видими, а и децата, от своя страна, нямат нагласата да споделят с възрастните за своите преживявания.

В много случаи социалният и психическият тормоз, като обидните думи и прякори, социалното изолиране и други се подценяват и считат за нормална част от процеса на социализация и израстване на децата.

Тормозът, независимо от това как се упражнява, е деструктивен и опасен вид насилие.

Следователно усилията за справяне с насилието от деца над деца в училище трябва да бъдат насочени към всички проявления на това явление, а не само към неговите физически форми.

II. УЧИЛИЩНА ПОЛИТИКА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА В УЧИЛИЩЕ

1. Принципи, ценности, философия

Основен принцип при изграждането на училищна политика за противодействие на тормоза в ОУ „Климент Охридски“, с. Златовръх е прилагането на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и

създаване на сигурна училищна среда. Изграждането на защитна мрежа поставя ясни граници за формирането на ценности, правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз в училище.

За ранното откриване на причините за насилие в училище, както и успешното намаляване на факторите, които са свързани със средата в училище и които допринасят за проявата на агресия и за утвърждаване на агресивни модели на поведение, ОУ „Климент Охридски“ работи всекидневно чрез:

- системни усилия за възпитаване у децата на социални умения и нагласи, които не допускат насилие във взаимоотношенията;
- подобряване на физическата среда в училище (с фокус върху класните стаи), която не съдържа предпоставка за изява на агресивното поведение и в същото време създава условия за формирането на класа като общност;
- работа с нагласите към ученето, които намаляват съревнователния елемент между учениците за сметка на екипната работа и споделяне на проблеми в общността на класа.
- следване на последователни стъпки за подкрепа и разбиране на последиците от насилието и за справяне с неприемливото поведение на децата, които не наблюдават на наказанието.

Училищната политика се реализира на равнище училище и на равнище клас, като на всяко едно от тези равнища се осъществяват дейности по превенция и интервенция (реакция).

Превенцията на тормоза включва комплекс от мерки, които имат за цел ограничаване и/или елиминирание на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието. Превенцията поставя приоритет върху дейности на равнище клас, например създаване на правила на отношения в класа, тематични дискусии, регулярно провеждани в часа на класа.

Дискусиите са възможност в класа да се поставят за обсъждане въпроси, които възбудят или смущават децата, като по този начин се създава пространство за отработване на агресията чрез говорене, разиграване на ситуации, тяхното обсъждане и съответно осмисляне.

Интервенциите включват действия и мерки, които целят спиране и разрешаване на възникнала вече ситуация на тормоз, като се отчитат индивидуалните потребности на всяко дете, въвлечено пряко или косвено в ситуацията, и се прилага принципа на най-добрия интерес на детето. В по-голямата си част интервенциите включват отговора на училището при възникнали ситуации на тормоз.

2. Разработване и въвеждане на система за предотвратяване и противодействие на тормоза в училище

2.1. Дейности на равнище училище

2.1.1. Превенцията на равнище училище включва оценка на проблема, създаване на координационен съвет, изготвяне на план за противодействие на училищния тормоз и създаване на единни училищни правила.

- Оценка на проблема

1. Оценката на тормоза в ОУ „Климент Охридски“ се организира от ръководството на училището със съдействието на Училищния координационен съвет /УКС/ за справяне с насилието в началото и в края на всяка учебна година с цел определяне на формите и видовете тормоз, участниците в тормоза и местата, където най-често се случва. За целта се използват анкети.

2. Резултатите се обработват в десетдневен срок от УКС за справяне с насилието.

3. След обобщаване на резултатите от изследването, резултатите от оценката и наличието на проблем се анализират на общо събрание.

- Създаване на координационен съвет

Със заповед на Директора на ОУ „Климент Охридски“-с. Златоврх се създава училищен координационен съвет с ясни функции и делегирани отговорности, който отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза. Съветът се ръководи от председател и включва учители, ученици и родители.

- Изготвяне на план за съответната учебна година за противодействие на училищния тормоз, който съдържа описание на всички дейности по превенция и интервенция на равнище клас и училище. Той е със срок една учебна година и се ревизира и актуализира всяка учебна година.

- Създаване на правила и процедури за въвеждане на защитна мрежа за противодействие на тормоза.

- Създаване на единни училищни правила

1. УКС за справяне с насилието, съгласувано с класните ръководители обобщава всички предложения за правила на поведение и ценности, направени от класовете и формулира общо училищни ценности и правила, които стават част от училищната политика.

2. УКС за справяне с насилието, съгласувано с класните ръководители договаря единен механизъм с ясно разписани отговорности, за предотвратяване и реагиране при проява на тормоз и насилие в ОУ „Климент Охридски“.

- Председателят на училищната комисия за квалификация, съгласувано с директора, предлага планиране на обучения за повишаване на квалификацията на учителите в областта за справяне с училищния тормоз, с критични ситуации и др.

- Запознаване на класа и класните ръководители със същността на тормоза и начините за разпознаването му.

2.1.2. Интервенцията на равнище училище включва:

- водене на училищен дневник и процедури за управление на информацията;

- инициране на работа по случай и насочване на случай към други служби.

Дневникът със случаи се създава единствено за целите на анализа и планирането на цялостна училищна политика за противодействие на насилието и тормоза в училище. В него се документират единствено ситуации, съответстващи на нива две и три според приетата класификация, при които е необходима и намесата на координационния съвет. Ситуацията, която следва да се впише в Дневника със случаи, съдържа следната информация: дата; какво се е случило – кратко описание на ситуацията, кога се е случило, кои са

участниците; кой служител е регистрирал ситуацията – име и подпис; какво е предприето като действия (интервенция); кои отговорни участници са информирани (институции, органи, родители); как е приключила ситуацията или на какъв етап е и какво предстои. На базата на вписаните ситуации, координационният екип извършва оценка на риска. Съветът е отговорен за анализа и разпознаването на ученици, които участват и се вълличат в ситуации на тормоз, без значение дали извършват проявите или са пострадали от насилието. Анализът е подчинен на цели за извеждане на необходимост от индивидуална работа по случай с ученик, който се намира в ситуация на риск. Екипът създава процедура за откриване и работа по случай в училище.

Процедура за откриване и работа по случай

-При предприемане на индивидуална работа по случай с ученик на базата на направения анализ, координирането на работата се осъществява от класния ръководител.

- Насочване на случаи към външни служби

При идентифициране на ситуация на тормоз, следва незабавно да се уведомят органите за закрила на детето по местоживее, полиция и Дирекция „Социално подпомагане“. Социалният работник е професионалистът, който може да проучи ситуацията, в която се намира детето, условията, при които живее, родителският капацитет и при необходимост да предприеме мерки, които да подпомогнат детето и семейството като цяло

КЛАСИФИКАЦИЯ НА ФОРМИТЕ НА ТОРМОЗ И ПРЕДПРИЕМАНЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ДЕЙСТВИЯ

ТАБЛИЦА 1.

Ниво на тормоз	Отговор на училището	Документиране	Последователност на процедурите за интервенция
ПЪРВО НИВО - НИСКО НАРУШАВАНЕ НА ПРАВИЛАТА: Форми на физически тормоз са например: леко удряне, бутане, щипане, драскане, дърпане на коса, хапане, подритване, замърсяване или разрушаване на нечия собственост.	На първо ниво, по правило, действията се предприемат автономно от класен ръководител или учител заедно с родител, като се предприема педагогическа работа – индивидуално, за	Ситуациите от първо ниво не се регистрират.	1.Верифициране на подозрение или откриване на ситуация на тормоз – подробно информиране за случилото се от всички участници.

Форми на вербален тормоз са например: подмятаня, подигравки, унижение, заплахи, обиди, нецензурни/неприлични коментари; Форми на психически тормоз са например: омаловажаване, клюкарстване, обиждане, осмиване, засрамване, подвикване, ругане, клеветене, измисляне на прякори. Форми на сексуален тормоз са например: показване на неприлични жестове и действия, вербален тормоз със сексуално съдържание, разпространение на истории и изображения със сексуален подтекст. Форми на кибертормоз са например: обидни обаждания и изпращане на обидни съобщения(SMS, MMS, съобщения в социалните мрежи, др.)	група ученици или за целия клас. При наличие на щети от материален характер – те се възстановяват. По изключение, ако насилственото поведение се повтаря, педагогическата работа не дава резултат, последствията са по - сериозни, ако се касае за насилие от страна на група към индивид или ако едно и също дете или ученик бива тормозено нееднократно в ситуации, класифицирани като първо ниво, то тогава следва се да предприемат действия, предписани за ситуации от нива две или три.	2. Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници. 3. Уведомяване на родител 4. Консултации - предприемане на индивидуални разговори с участниците. 5. Мерки и действия от страна на класен ръководител – намиране на решение, което удовлетворява страните и служи за пример на наблюдателите. 6. Мониторинг на предприетите мерки и действия.
---	--	---

ТАБЛИЦА 2.

Ниво на тормоз	Отговор на училището	Документиране	Последователност на процедурите за интервенция
ВТОРО НИВО – ПОВТАРЯНЕ НА ЕДНИ И СЪЩИ НАРУШЕНИЯ НА ПРАВИЛАТА ИЛИ С ПО-СЕРИОЗНИ ПОСЛЕДИЦИ:	На второ ниво, по правило, действията се предприемат от класен ръководител, представител на	Ситуацията на тормоз се описва в Дневника за	1.Верифициране на подозрение или откриване на ситуация на тормоз. 2.Прекратяване на ситуацията и

Форми на физически тормоз са например: стъпкване или късане на дрехи, ритане, обграждане, плюене, отнемане и разрушаване на нечия собственост, дърпане на нечий стол изпод него, дърпане за уши или коса. Форми на вербален тормоз са например: подигравки, отправени пред целия клас или група, публично унижение, обиди; Форми на психически тормоз са например: изнудване, заплашване, несправедливо наказание, забрана за общуване, отхвърляне и манипулация. Форми на социален тормоз са например: интригантстване, разпространяване на слухове, публично отхвърляне и игнориране, неприемане, манипулиране и използване. Форми на сексуален тормоз са например: сексуално докосване, показване на порнографски материали, показване на интимни части на тялото и сваляне на дрехи, подтикване или принуждаване към сексуални действия, заснемане в сексуални пози. Форми на кибертормоз са например: не поискано заснемане и разпространяване на снимки и видео, злоупотреба с	координационния съвет и директор и задължително участие на родител. Ако присъствието на родител не е в най-добър интерес на детето, например би го наранил, застрашил безопасността му или би нарушил училищната процедура, директорът следва да се обърне към отделите за закрила на детето. Координационният съвет прави оценка на риска и се инициира индивидуална работа по случай.	ситуации на тормоз и се предприема работа по случай. Възстановяване на щети при наличие на такива.	успокояване/интервенция към всички участници. 3. Уведомяване на ОЗД и/или органите на полицията при ситуации с по-сериозни последици по преценка на класния ръководител заедно с директора; Уведомяването е задължително и незабавно, когато се отнася до случаи на сексуален тормоз, проявяващи се в подтикване или принуждаване към сексуални действия. 4. Уведомяване на родител. 5. Консултации. 6. Мерки и действия - работа на координационния съвет: анализ на ситуациите от регистъра и предприемане на индивидуална работа по случай с ученик в риск от тормоз и разписване на индивидуална програма. Мониторинг на предприетите мерки и действия.
---	---	--	--

блогове, форуми, социални мрежи, заснемане без разрешение.				
--	--	--	--	--

ТАБЛИЦА 3

Ниво на тормоз	Отговор на училището	Документиране	Последователност на процедурите за интервенция
ТРЕТО НИВО – ЗЛОУПОТРЕБА СЪС СИЛА, КАКТО И ПРИ ЕКСТРЕМНИ СИТУАЦИИ, В КОИТО СЪЩЕСТВУВА ОПАСНОСТ ЗА ЖИВОТА И ЗДРАВЕТО ИЛИ ЗА ТЕЛЕСНИЯ ИНТЕГРИТЕТ, ЗА КОЙТО И ДА Е ОТ УЧАСТНИЦИТЕ В СИТУАЦИЯТА: Форми на физически тормоз са например: сбиване, задушаване, събаряне, причиняване на изгаряния и други наранявания, намушкване с остър предмет, провесване от прозорец или високо място, лишаване от храна, излагане на ниски или високи температури и заплашване с оръжие. Форми на вербален тормоз са например: закани, заплахи, обиди, клетви, които накарват сериозно достойнството, публично унижение и др.;	На трето ниво, по правило, уведомяването на ОЗД и/или органите на полицията става незабавно от служителя на училището, идентифицирал тормоза. Действията на ниво училище се предприемат от директор заедно с координационния съвет със задължителното участие на родител и компетентни власти, организации и услуги (центрове за социална работа, здравни центрове, отдел закрила на детето, полиция и др.). Ако присъствието на родител не е в най-добър интерес на детето, например би го наранил, застрашил безопасността му или би	Ситуациите на тормоз от трето ниво се описват в Дневника за случаи на тормоз, като по тях се предприема интензивна работа по случая, включваща всички участници, правят се оценки на потребностите и план за действие, както и се инициират	1.Верифициране на подозрение или откриване на ситуация на тормоз и незабавно уведомяване на ОЗД и/или органите на полицията. 2.Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участниците. 3.Уведомяване на родител. 4.Консултации- предприемане на индивидуални разговори с участниците. 5. Мерки и действия от страна на координационния съвет, интензивна работа по случай, информирание и насочване към други служби и/или услуги от страна на директора. 6. Мониторинг на предприетите мерки и действия.

Форми на психически тормоз са например: сплашване, изнудване със сериозни заплахи, насилствено отнемане на пари и вещи, ограничаване на движението, склоняване за употреба на наркотични вещества, включване в деструктивни групи и организации. Форми на социален тормоз са например: заплахи, изолация, групово измъчване на индивид или група и организиране на затворени групи (банди), последиците от които нараняват други. Форми на сексуален тормоз са например: съблазняване от друго дете или възрастен, злоупотреба с власт при подстрекаване, изнудване, склоняване и/или принуждаване към сексуални действия, блудство, изнасилване. Форми на кибертормоз са например: повторно действие на не поискано заснемане и разпространяване на снимки и видеозаписи, злоупотреба с блогове, форуми, социални мрежи, заснемане без разрешение, заснемане на сцени на насилие, разпространение на записи и снимки на детска порнография.	нарушил училищната процедура, директорът следва да информира центъра за социална работа, отделите за закрила на детето и/или полицията. Отговорът на училището може да включва насочване към местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните и полицията, ОЗД и община по силата на координационният механизъм; съставяне на Протокол за тормоз и възстановяване на щетата; включване на учениците в допълнителни програми, насочване към услуги в общността.	процедури в съответствие със закона. Ако друга организация или услуга е въвличена в работата с ученика, училището установява връзка с тези организации или услуги и хармонизира дейностите.
--	---	--

3. Включване на родители

Родителите се привличат като партньори в дейностите по превенция на тормоза. Те могат да съдействат чрез използването на различните си професии, при реализирането на ценни училищни инициативи. При включването на родителите се има предвид следното:

- Да бъдат уведомени за случващото се.
- За предприетите от училището действия.
- В разговора е важно да се акцентира е, родителите на жертвата да не критикуват другото дете.
- Разговорът да е проведен на подходящо и спокойно място.
- В края на разговора могат да бъдат приети конкретни договорености, какво може да се предприеме и какво се очаква като резултат.

4. Дейности на ниво общност

4.1. Класните ръководители съдействат на УКС за подобряване на комуникацията и взаимодействието между училищната и родителската общности; за издирване и привличане на родители, които да подпомагат дейностите на ниво клас и училище, в посока организиране на подходящи училищни инициативи.

4.2. УКС за справяне с насилието, съгласувано с директора на ОУ „Климент Охридски“ с. Златовръх, осигурява реални партньорства с външни за училището организации, служби и специалисти:

- Дирекция "Социално подпомагане" - Отдел „Закрила на детето“
- МВР – Детска педагогическа стая.

III. Процедури за регистриране, докладване и разглеждане на случаи на насилие

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

1. Всяка ситуация на тормоз трябва да бъде регистрирана и описана в Дневникът със случаите на тормоз.

2. Действия в случаи на инцидент, който поставя в риск или уврежда живота и/или здравето на ученик. Учителят или служителят действат в следната последователност:

- 2.1. извеждат пострадалото дете от опасната зона и оказват първа помощ;
- 2.2. при непосредствена опасност за живота на пострадалото дете се обаждат на телефон 112;
- 2.3. уведомяват веднага училищното ръководство и УКС, които уведомяват класния ръководител, който от своя страна уведомява родителите/настойниците на детето;
3. Действия при установяване, че дете е жертва на насилие или е в риск от такова:
 - 3.1. Всеки служител на ОУ „Климент Охридски“ – с. Златовръх, на когото стане известно, че дете в риск се нуждае от закрила, следва незабавно да уведоми класния ръководител, който от своя страна уведомява училищното ръководство и родителите/настойниците на детето;
 - 3.2. Учителят описва ситуацията писмено. Координационният съвет разглежда случая и при необходимост се подава сигнал до Отдел „Закрила на детето“.

IV. Мерки при кризисни ситуации

1. Комисията заседава най-малко един-два пъти в учебен срок и обсъжда изпълнението на плана, както и резултати от дейността си.
2. При наличие на писмен или устен сигнал, комисията се събира в рамките на 24 часа.
3. При възникване на кризисна ситуация веднага се уведомява Директора на училището. В рамките на един час се подава сигнал в РУО и Отдел „Закрила на детето“ в Областна администрация и полицията.
4. При възникване на кризисна ситуация или получен сигнал за ученик, жертва или в риск от насилие, комисията съставя индивидуален план за кризисна интервенция.

Съставил: УКС за противодействие на тормоза в училище

Основно училище "Климент Охридски"

С. Златовръх Ул. "Климент Охридски" №9 e-mail: kl.ohridskizlatovrah@abv.bg

Утвърдил:

Директор: Иван Иванов

АЛГОРИТЪМ

ЗА ПРИЛАГАНЕ НА МЕХАНИЗМА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ
ТОРМОЗ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ В ОУ „КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ – С. ЗЛАТОВРЪХ

Насилието между деца в училище обхваща широк спектър от прояви. То е явление със сериозни размери и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението както на учениците, които търпят насилие, така и върху онези, които го извършват. Последиците от насилието в училище са особено тежки и продължителни и оказват силно въздействие върху цялостното развитие на младата личност.

Основен принцип при изграждането на училищна политика за противодействие на тормоза в училище е прилагането на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда. За да се изгради защитната мрежа е необходимо да се поставят ясни граници, да се формират ценности, да се създадат правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз в училище.

Алгоритъмът разписва конкретни задачи и съответните им срокове с оглед на реализирането на дейностите по превенция и интервенция съгласно Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище:

1. Определяне на координационен съвет на училището за противодействие на тормоза (УКС) със заповед на директора.

Срок: месец септември

Отг. : Директор

2. Запознаване на педагогическия и непедагогическия персонал с формите на насилие, с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище и с Алгоритъм за прилагане на Механизма на противодействие.

Срок: месец септември

Отг. : УКС

3. Създаване на единни правила за задълженията на всички служители, свързани със случаите на тормоз, изготвени от координационния съвет и заложи в Правилника за дейността на училището.

Срок: до края на месец октомври

Отг.: УКС

4. Запознаване на учениците и родителите с формите на насилие и с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище по ред, определен от директора на училището – учениците се запознават в часа на класа, а родителите – на родителски срещи.

Срок: месец ноември

Отг.: кл. р-ли

5. Извършване на оценка на тормоза между учениците в училище в началото и края на учебната година посредством анкета.

Срок: месец октомври

месец май

Отг.: УКС

6. Анализирание и обобщаване на резултатите от проведената анкета.

Срок: месец октомври

месец май

Отг.: УКС

7. Запознаване на заинтересованите страни с обобщените резултати и обсъждане на конкретни мерки, които да бъдат взети при необходимост.

Срок: месец ноември

месец юни

Отг.: УКС

8. Обучителни дейности по превенция и интервенция на ниво клас. Изготвяне на правила на поведение и ценности от всеки клас с цел

създаване на общо училищни правила и процедури за учениците.
Поставяне на видно място в класната стая.

Срок: месец октомври

Отг.: кл. р-ли

9. Предприемане на процедури при наличие на тормоз.

Срок: постоянен

Отг.: УКС

10. Интервенции в ситуации на тормоз, според приетите правила:

10.1. При слабо нарушаване на правилата /според ниво 1 от Класификация на нивата и формите на тормоз/. Да се изтъкне нарушеното правило и да се наложи санкция. Случаите от това ниво не се отразяват в Дневника.

10.2. При повтаряне на едни и същи нарушения на правилата /според ниво 2/, ситуацията да се опише в Дневника със случаите на тормоз и да се проведе разговор с родителите.

10.3. При сериозно нарушаване на правилата /според ниво 3/ - злоупотреба със сила, както и в екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, както на детето – жертва, така и на детето – извършител: Да се насочи детето – извършител към полицията, ОЗД по силата на координационния механизъм. Да се изготви протокол за тормоз, да се проведе среща с родителите и да се наложат санкции.

Срок: постоянен

Отг.: УКС

11. Тясно взаимодействие на Координационния съвет с класните ръководители за точно спазване на Правилника за дейността от учениците в училището, като се прилагат необходимите административни мерки при несъобразяване с установените правила.

Срок: постоянен

Отг.: УКС, кл. р-ли

12. Индивидуална и групов работа с контингента ученици, които са регистрирани до момента и активна дейност за превенция с тези, които са предразположени към подобни прояви с цел недопускането им.

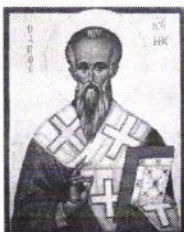
Срок: постоянен

Отг.: УКС, кл. р-ли, учители

13. Изготвяне на годишен отчетен доклад на координационния съвет до директора на училището.

Срок: месец юни

Отг.: УКС

Основно училище "Климент Охридски"

С.Златовръх Ул."Климент Охридски" №9

e-mail:kl.ohridskizlatovrah@abv.bg

Утвърдил:

Директор: Иван Иванов

ПЛАН

за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище през учебната 2022/2023

1. Общи положения

1. Във всяко училище се създава координационен съвет с ясни функции и делегирани отговорности, който да отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза. Съветът се ръководи задължително от председател и включва учители, родители и ученици.
2. Превенцията на тормоза включва комплекс от мерки, които най-общо имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието.
3. Комплексът от превантивни мерки трябва да включва всички възможни аспекти и форми на тормоза, ясно да фокусира вниманието върху участието на всички групи и да се планира на три нива - класна стая/паралелка, училище, общност.
4. За да се изгради защитната мрежа е необходимо да се поставят ясни граници, изграждане на ценности, правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз във взаимоотношенията в училище.
5. По-голямата част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладени от учителите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.
6. Важно е да не бъдат омаловажавани и първите прояви на влошаване на отношенията между децата и поведение, което е неприемливо. Необходимо е още при най-малките сигнали и съмнения за тормоз да се предприемат стъпки, за да се предотврати ескалация на насилието и да се изпрати ясно послание, че такова поведение няма да бъде толерирано.

Вниманието трябва да бъде насочено както към проявите на физически тормоз, така и към неговите социални и психологически форми.

II. Цел:

1. Разработване и прилагане на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда.
2. Организиране и провеждане на целенасочена възпитателна работа с учениците с отклонения в поведението или поставени в неблагоприятни условия за развитие и възпитание.
3. Превантивна работа с малолетни и непълнолетни за предотвратяване на противообществените прояви/тютюнопушене, употреба на алкохол и наркотици, кражби и др. на учениците/.
4. Да се възпитат у учениците коректни и толерантни междуличностни взаимоотношения.
5. Осигуряване на възможности на учениците за подготовка, реализация и успешно приобщаване към гражданското общество

III. Задачи:

1. Разработване и прилагане на превантивни дейности за предотвратяване на тормоза в училище.
2. Разработване на защитна мрежа за справяне с тормоза в училище.
3. Да се мобилизират и координират усилията на педагогическата и непедагогическата общност, на учениците, на родителите и всички извънучилищни институции, организации и служби.
4. Намаляване на условията, пораждащи извършването на негативни прояви в училище.
5. Системно провеждане на индивидуална възпитателна работа с ученици, извършители на противообществени прояви.
6. Системен контрол на поведението на застрашените ученици от извършване на противообществени прояви
7. Възпитателна работа на ученици с противообществени прояви чрез провеждане на спортни празници, екскурзии, културни мероприятия и други.

IV. Дейности:

1. Създаване на координационен съвет на училището за противодействие на тормоза (УКС) със заповед на директора.

Срок: месец септември

Отг. : Директор

2. Запознаване на педагогическия и непедагогическия персонал с формите на насилие, с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище и с Алгоритъм за прилагане на Механизма на противодействие.

Срок: месец септември

Отг.: УКС

3. Създаване на единни правила за задълженията на всички служители, свързани със случаите на тормоз, изготвени от координационния съвет и заложи в Правилника за дейността на училището.

Срок: до края на месец октомври

Отг.: УКС

4. Запознаване на учениците и родителите с формите на насилие и с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище по ред, определен от директора на училището – учениците се запознават в часа на класа, а родителите – на родителски срещи.

Срок: месец ноември

Отг.: кл. р-ли

5. Извършване на оценка на тормоза между учениците в училище в началото и края на учебната година посредством анкета.

Срок: месец октомври

месец май

Отг.: УКС

6. Анализират и обобщават на резултатите от проведената анкета.

Срок: месец октомври

месец май

Отг.: УКС

7. Запознаване на заинтересованите страни с обобщените резултати и обсъждане на конкретни мерки, които да бъдат взети при необходимост.

Срок: месец ноември

месец юни

Отг.: УКС

8. Обучителни дейности по превенция и интервенция на ниво клас. Изготвяне на правила на поведение и ценности от всеки клас с цел създаване на общо училищни правила и процедури за учениците. Поставяне на видно място в класната стая.

Срок: месец октомври

Отг.: кл. р-ли

9. Предприемане на процедури при наличие на тормоз.

Срок: постоянен

Отг.: УКС

10. Интервенции в ситуации на тормоз, според приетите правила:

10.1. При слабо нарушаване на правилата /според ниво 1 от Класификация на нивата и формите на тормоз/. Да се изтъкне нарушеното правило и да се наложи санкция. Случаите от това ниво не се отразяват в Дневника.

10.2. При повтаряне на едни и същи нарушения на правилата /според ниво 2/, ситуацията да се опише в Дневника със случаите на тормоз и да се проведе разговор с родителите.

10.3. При сериозно нарушаване на правилата /според ниво 3/ - злоупотреба със сила, както и в екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, както на детето – жертва, така и на детето – извършител: Да се насочи детето – извършител към полицията, ОЗД по силата на координационния механизъм. Да се изготви протокол за тормоз, да се проведе среща с родителите и да се наложат санкции.

Срок: постоянен

Отг.: УКС

11. Тясно взаимодействие на Координационния съвет с класните ръководители за точно спазване на Правилника за дейността от учениците в училището, като се прилагат необходимите административни мерки при несъобразяване с установените правила.

Срок: постоянен

Отг.: УКС, кл. р-ли

12. Индивидуална и групов работа с контингента ученици, които са регистрирани до момента и активна дейност за превенция с тези, които са предразположени към подобни прояви с цел недопускането им.

Срок: постоянен

Отг.: УКС, кл. р-ли, учители

V. Взаимодействие с обществеността:

1. Координационният съвет трябва да работи в сътрудничество с класните ръководители, училищното настоятелство и родителите.

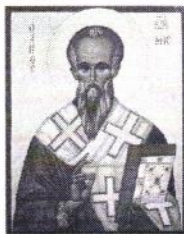
2. Координационният съвет да взаимодейства с:

2.1. Отдел „Закрила на детето“;

2.2. Дирекция „Социално подпомагане“;

2.3. Държавната агенция за закрила на детето.

Национална телефонна линия за деца: 116 111

Основно училище "Климент Охридски"

С.Златовръх Ул."Климент Охридски" №9 e-mail: kl.ohridskizlatovrah@abv.bg

Утвърждавам:.....

Директор /Иван Иванов/

ПРАВИЛА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА АГРЕСИЯТА

Дейности за превенция на агресията в училищната общност на ОУ „Климент Охридски“

Членове на училищната общност на ОУ „Климент Охридски“, които участват в дейностите за превенция на агресията са:

- Педагогическите специалисти в ОУ „Климент Охридски“
- Членовете на Обществения съвет към ОУ „Климент Охридски“
- Членовете на Училищното настоятелство към ОУ „Климент Охридски“
- Административния и непедагогически персонал на ОУ „Климент Охридски“
- Учениците от I до VII клас от ОУ „Климент Охридски“
- Институции

Дейности:

- Съвместно изработване на харта, която съдържа основни правила, очаквания и подходи за превенция и ограничаване на агресията.
- Запознаване на членовете на училищната общност със съдържанието на документа.
- Прилагане на набелязаните мерки и подходи от „Хартата“.

ХАРТА

Тази харта има за задача да очертае правилата за поведение и взаимоотношения в ОУ „Климент Охридски “ между учители, ученици, родители и други страни, като основна цел е добруването и интересите на учениците.

Ние, вярваме, че за да могат децата да допринасят за една положителна училищна среда, те трябва да са отговорни, уважителни, да се усещат на сигурно място, към което да имат чувство за принадлежност.

Философия

В ОУ „Климент Охридски “ очакванията към поведението на учениците, нашите реакции и отговори на проблемно поведение са основани на следните вярвания:

Вярваме, че всички ученици:

- Имат основни човешки нужди;
- Се справят добре, когато са ангажирани в отношения на доверие и грижа;
- Се развиват със свое собствено темпо, което ние уважаваме;
- Се оформят от културата, която ги заобикаля;
- Имат надежди и мечти за бъдещето;
- Искат да бъдат успешни;
- Могат да се развиват социално, емоционално и академично;
- Имат нужда да се ангажират в смислени преживявания и опит, от които да се учат.

Вярваме, че училищата:

- Са отговорни да пазят емоционално и физически децата;
- Създават и предоставят социална среда за учене;
- Въвеждат структури и стандарти за екипа и учениците си;
- Контролират средата, в която се случва ученето;
- Са общност от педагогически и непедагогически персонал, ученици и семейства от различни култури.

Вярваме, че ролята на всеки човек от екипа на училището е да:

- Вдъхновява и подготвя учениците да изграждат увереност, смелост и умения да постигат мечтите си, да допринасят за общността и да се ангажират в учене през целия си живот;

- Осигурява физическа и емоционална сигурност на децата;
- Поддържа сигурна и здравословна среда за учене;
- Създава отношения изградени на доверие с учениците и родителите;
- Ангажира децата в смислени преживявания, от които те да могат да извлекат максимално знание и опит;
- Отговарят на проблемното поведение с разбиране и водят учениците към промяна на това поведение;
- Очакват учениците да правят грешки и им предоставят възможности да решат и подобрят проблема/поведението си;
- Учи децата на социални и емоционални умения.

Очаквания

От всички ученици в ОУ „Климент Охридски “ се очаква да:

- Бъдат внимателни и сигурни;
- Бъдат уважителни;
- Бъдат отговорни;;
- Изградят усещане за принадлежност.

Подход

Екипът на ОУ „Климент Охридски “ е мотивиран да поддържа социална среда, в която всички ученици се чувстват на сигурно място, отговорни и уважителни са и имат усещането за принадлежност. Подхода на училището е да създаде конкретни и ясни очаквания, да предоставя ясни инструкции и подкрепа за всички ученици, които отговарят на тези очаквания.

Училището предоставя възможност за:

- Индивидуални консултации с учители;
- Групи за подкрепа и взаимопомощ на родители;
- Групи за подкрепа и взаимопомощ на ученици;

Поведение, злоупотреба и последствия

Нива на поведения (слагането на дадено поведение в съответното ниво структурира сериозността на това поведение и е полезно за екипа, учениците и родителите при реакция/отговор и намеса):

Ниво 3: Тежки и продължаващи поведения

Ниво 2: Деструктивни и продължаващи поведения

Ниво 1: Неудобни поведения

Продължаващи поведения: важно е да се уточни, че някои поведения стават по-сериозни и се задълбочават, когато се повтарят често в даден период от време.

/Например дразненето може лесно да прерасне в тормоз, когато се прави по-продължително време./

Контекст: контекстът на поведението също може да повлияе на нивото на сериозност на това поведение.

По-сериозни проблемни поведения	Ниво 3: Тежки и продължаващи поведения: поведение от нива 1 и 2 в по-сериозен аспект
	Поведение: - Груб, агресивен език – детето разговаря с груб, неприемлив език, който включва псуване; - Обиди, които нарушават реда и здравословната среда в училище; - Неприемлив език/Неуважителен език към ученици и учители - Прекъсване на часове – детето отказва да изпълнява зададените от възрастния инструкции и нарушава реда в клас и в училище; - Физическа агресия/Бой; - Подправяне на документи; - Кражба; - Тормоз (вербален и невербален) – детето заплашва друго дете, стряска го, плаши го. Това може да включва и снимане, бележки, които да нарушават сигурността и реда в клас и в училище. Тук се включва и интернет тормоза – слагане на коментари и снимки, които нарушават личното пространство, сигурността и емоционалното здраве на други деца; - Бягане от часове;

	- Разрушаване на имуществото; - Употреба и притежание на алкохол и цигари; - Употреба и притежание на наркотици; - Употреба и притежание на оръжие.
Отговор/реакция: УЧИТЕЛ	- Връзка с родителя; Среща с родител и ученик; Ролеви игри; Индивидуална среща с психолог; Супервизия в рамките на училището; Медиатор; Задължителна среща на ученика с директор; Среща между ученик, родител и директор; Посещение на екип в дома на ученика; Загуба на привилегии; Труд в полза на училището; Административни действия според закона; За някои провинения, обаждане в полицията и социалните служби.
Отговор/реакция: РОДИТЕЛ	- Участие в разговор с детето и ръководството на училището; Санкции в семейството от страна на родителите; Подкрепа към учителя и екипа; Дежурство на родител.
Отговор/реакция: УЧЕНИК	- Участва в определени интервенции; Социална изолация на ученика.

Сериозни проблемни поведения	Ниво 2: Деструктивни и продължаващи поведения - поведения, които са по-сериозни от ниво 1 и се повтарят, разбивайки фокуса в клас или разрушаващи доброта, защитена среда в училище.
	Поведение: - Употреба на груб и неприемлив език – вербални съобщения, които включват псуване, нагрубяване, обиди или използване на неприемлив език, които пречат на учебния процес или здравословната среда в училище; - Вербална агресия - вербални съобщения, които включват псуване, нагрубяване, обиди или използване на неприемлив език, които пречат на учебния процес или здравословната среда в училище; - Незачитане/предизвикване – детето отказва да следва инструкциите на възрастен, отговаря и/или отговаря грубиянски, което нарушава общата дисциплина в клас или здравословната среда в училище;

	- Физическа агресия/Бой; - Подправяне на документи и подписи; - Пречи на провеждане на часа по деструктивен начин; - Неприемливо показване на афект - натискане по коридорите или в час например, или комуникация със сексуален контекст, която не е приемлива по отношение на друг ученик; - Вандализъм и разрушаване на имущество; - Разрушаване и неправомерно използване на техника;;
Отговор/реакция: УЧИТЕЛ	- Връзка с родителя; Среща с родител и ученик; - Задължителна среща на ученика с директор; Среща между ученик, родител и директор; Загуба на привилегии; Труд в полза на училището; Административни действия според закона.
Отговор/реакция: РОДИТЕЛ	- Разговор с детето и ръководството на училището; Подкрепа към учителя и екипа.
Отговор/реакция: УЧЕНИК	- Загуба на привилегии.

По-малко сериозни поведения	Ниво 1: Неудобни поведения: поведения, които са деструктивни и развалят фокуса на ученето или добрата среда в клас/училище.
	Поведение: - Незачитане/предизвикване-ученикът за кратко или рядко не зачита молбите и инструкциите на възрастния; - Прекъсване – не често, но неприемливо прекъсване; - Неприемлив език – за кратко или рядко използва неприемлив език; - Лъжи/преписване – ученикът лъже или нарочно нарушава правилата; - Физически контакт/физическа агресия – детето влиза в не много сериозни, но все пак неприемливи физически контакти; - Детето е ангажирано в не много сериозни (в зависимост от правилата в училище), но нарушения за ползване на телефон, музикални плейъри, фотоапарат и/или компютър;

	- Нанасяне на имуществени повреди – нанася леки повреди, хвърля, бута предмети;
Отговор/реакция: УЧИТЕЛ	- Индивидуална среща с родител и ученик; - Индивидуални поощрения; - Да не участва в дадена активност на класа или да е свързана с посещение при директора, или друго. - Труд в полза на училището.
Отговор/реакция: РОДИТЕЛ	- Разговор с детето.
Отговор/реакция: УЧЕНИК	- Привилегии- отговорник на класа, лидер, помощник на учителя.

Основно училище "Климент Охридски"

С.Златоврх Ул."Климент Охридски" №9

e-mail:kl.ohridskizlatovrah@abv.bg

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧЕНИКА

1. Да УВАЖАВАМЕ името на своето училище и всички, които работят и учат в него!
2. Да бъдем ДОБРИ и правим добрини!
3. Да ЗАЧИТАМЕ различията помежду ни!
4. Да УВАЖАВАМЕ мнението на другия!
5. Да МИСЛИМ преди да действаме!
6. Да бъдем ЕТИЧНИ един към друг!
7. Да ПРОЩАВАМЕ на съучениците си!
8. Да ПОСТИГАМЕ целите си заедно в екип!
9. Да бъдем БЛАГОДАРНИ!
10. Да БЪДЕМ СЕБЕ СИ без да нараняваме!
11. Да ОТСТОЯВАМЕ позицията си без агресия!
12. Да СПАЗВАМЕ приетите правила и да ИЗПЪЛНЯВАМЕ задълженията си на ученици!
13. Да се ГРИЖИМ за опазване на училищното имущество, за да учим в приятна и чиста среда!